

УДК 631

ПІДВИЩЕННЯ ЕНЕРГІЇ ПРОРОСТАННЯ І СХОЖОСТІ ГІБРИДНОГО НАСІННЯ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ

Сокол О.С., магістрант

(Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка)

Насіння є не лише носієм задатків продуктивності сорту чи гібрида, а й важливим елементом технології вирощування цукрових буряків. Переваги найкращого сорту чи гібрида не можуть бути реалізовані без використання якісного насіння. Якість же насіння, підготовленого до сівби на насінневих заводах, значною мірою залежить від вихідної якості вирощеного насіння (сировина) [1].

Численними дослідженнями [Белецький С.М., Ковальов Л.Г., 1970; Гуляєв П.В., Гужов Ю.А., 1972; Строна І.Г., Поляков І.М., 1979; Славов К., 1979; Гізбуллін Н.Г., 1981] встановлено, що умови вирощування материнських рослин впливають на якісні показники насіння – його фізико-механічні і біологічні властивості. Тобто, врожайні і якісні показники насіння цукрових буряків формуються не лише в процесі селекційної роботи, а й за його вирощування.

Результати аналізу насіння, зібраного з індивідуальних насінників за висадкового і безвисадкового способів вирощування, показали, що біологічний потенціал якості цього насіння суттєво перевищував потенціал насіння, вирощеного у виробничих умовах. Схожість насіння диплоїдних сортів становила 93%, диплоїдних ЧС гібридів - 95%, доброякісність – відповідно 99,5% і 98,9%, одноростковість – 96% і 93%. Все насіння було придатним для підготовки з нього готової продукції зі схожістю понад 90%.

Із наявних способів підвищення енергії проростання і схожості гібридного насіння цукрових буряків найефективнішим є сортування за питомою масою на пневмостолах. Сортування низькосхожого насіння за оптимальних режимів роботи пневмостола забезпечує підвищення схожості гібридного насіння на 22 – 46%. У разі сортування гібридного насіння з високими показниками схожості і доброякісності за позовжнього кута нахилу ситової поверхні $1,2^{\circ}$ і поперечного $2,5^{\circ}$ збільшується продуктивність роботи пневмостола; енергія проростання і схожість гібридного насіння не зменшуються.

Список літератури:

1. Харченко С.О. Напрямок в розробці агротехнологій блочно-варіантних систем для господарств різних технологічних рівнів / С.О. Харченко, О.І. Анікеєв, М.О. Циганенко, О.Д. Калюжний, Г.В. Рудницька, В.В. Качанов, О.М. Красноруцький, С.А. Чигрина, К.Г. Сировицький, Є.А. Гаєк // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка, Вип. 156, – 2015. с. 174-179.